Oponentský posudek na dizertační práci ing. Tomáše POSPÍŠILA

„Bilance zahraniční a bezpečnostní politiky 43. amerického prezidenta“

Předložená dizertační práce je věnována problematice, která byla zatím vnímána a řešena většinou jen v podobě dílčích analytických pojednání reflektujících politickou praxi daného aktéra bez náležitého teoretického ukotvení. Daná dizertace se již vydala díky příslušnému školiteli a jeho vědeckým aktivitám v této tématice směrem náležitého hlubšího teoretického zpracování.

Práce má odpovídající a náležitou obecnou strukturu dizertační práce. Nejdříve proto práce obsahuje teoretickou část, která se v úvodu zabývá filozoficko-metodologickými východisky práce. V rámci této části je též formulována základní hypotéza ve znění: „*Historické zkušenosti z let 2001-2008 potvrzují potřebu oddělení konceptů bezpečnostní a strategické kultury“*. Následně dizertant deklaruje ověřit tuto hlavní hypotézu v rovině teoretické, praktické a bilanční. V dalším pak podává charakteristiku konstruktivismu a poststrukturalismu, k nimž se hlásí jako ke svým teoretickým východiskům (avšak poněkud odděleně – k postrukturalismu na s. 11, v závěru na s. 151 pak tvrdí, že za základní teoretický přístup byl vybrán konstruktivismus, spojeně pak oba směry uvádí v tabulce na s. 12).

Posléze svou pozornost od obecně teoretické dimenze dizertant zaměřil na teoretickou problematiku, pod jejímž prizmatem bilanci dané politiky prezidenta Bushe provádí ve vazbě na výše uvedenou hypotézu práce. Věnuje se problematice kultury v bezpečnostních strategických studiích, bezpečnosti a jejím teoretickým konceptům, posléze pak strategické a bezpečnostní kultuře a zdůvodnění jejich odlišení.

V dalším se pak ing. Pospíšil na základě výše vytyčených přístupů věnuje problematice bezpečnostní a strategické kultury USA a Bushově strategické a bezpečnostní kultuře a doktríně. V závěru pak tuto „silovou“ doktrínu ještě komparuje s následnou a jemnější Gatesovou doktrínou.

Na rozdíl od jiných prací nemám výtku k tomu, že autor neprovedl samostatný rozbor použitých zdrojů ve vstupní části práce, protože to vlastně provádí v samotném textu při analýze pojmů a konceptů problematiky. Oceňuji, že k těmto pasážím autor připojuje i své vlastní chápání dané problematiky.

Po diskusi na malé obhajobě je vidět, že autor seriozně řadu připomínek oponentů a v této souvislosti i mých zapracoval. Nicméně některé připomínky z mé strany zůstávají. Předně pokud jde o název práce, měl by být přesný (43. prezident je svým jménem odhalen až v textu, i pojem „americký prezident“ je spíše poplatný běžně pojímanému ztotožnění USA = Amerika).

Poněkud neorganicky a upozaděně (jako část podkapitoly 1.1) působí začlenění velmi důležitého oddílu Základní hypotéza, výzkumné otázky cíle za onu obecnou teoretickou část a před další teoretický výklad. To mělo být podle mne formulováno výrazněji spíše v úvodu či samostatně.

U některých pasáží se mi zdá, že se autor s připomínkami z malé obhajoby vypořádal vysvětlením, co jak chápat a proč tam to či ono není. To se mu podařilo v pasáži, kterou vložil do Úvodu pod názvem Upřesnění názvu a obsahu práce. Působí to tak poněkud dodatečně vloženě. Chápu, že by jinak v daném časovém prostoru, v němž připomínky z malé obhajoby zpracovával, bylo asi náročné bourat a přepracovávat již zpracovaný text. I když v bodě 2. příslušné pasáže vysvětlil poměr vztahu mezi zahraniční a bezpečnostní politikou (které jsou ostatně vždy spojenými nádobami, protože si asi nelze představit zahraniční politiku, která by neměla na zřeteli zajištění bezpečnosti země), přesto absentuje rozbor fungování institucí a mechanismů americké politiky (ať už zahraniční či bezpečnostní). Např. pravomoci prezidenta v těchto oblastech a jak jsou shodné či odlišné ve vývoji americké politiky a ve srovnání s vládními strukturami jiných zemí.

Tyto připomínky nikterak nechtějí snižovat kvalitu práce, kterou dizertant předložil. Jen směřovaly k potřebě určité jasnosti, průhlednosti a transparentnosti textu, aby si autor uvědomil nebezpečí jevu, jehož jsme bohužel svědky i v naší akademické branži, kdy je opodstatněný teoretický a metodologický aspekt suplován nefunkčními teoretickými pasážemi majícími povahu učebnicových textů, které se ani organicky neprolínají do rozboru zkoumané problematiky.

Celkově konstatuji, že autor naplnil cíl své práce tím, že na základě použitých metod ověřil platnost v úvodu práce vytyčené hypotézy. Ve svém celku tak náležitě vyhověl kritériím kladeným na doktorskou dizertační práci a proto práci **doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.**

Praha, 13. srpen 2014

prof. PhDr. Zdeněk Veselý, CSc.